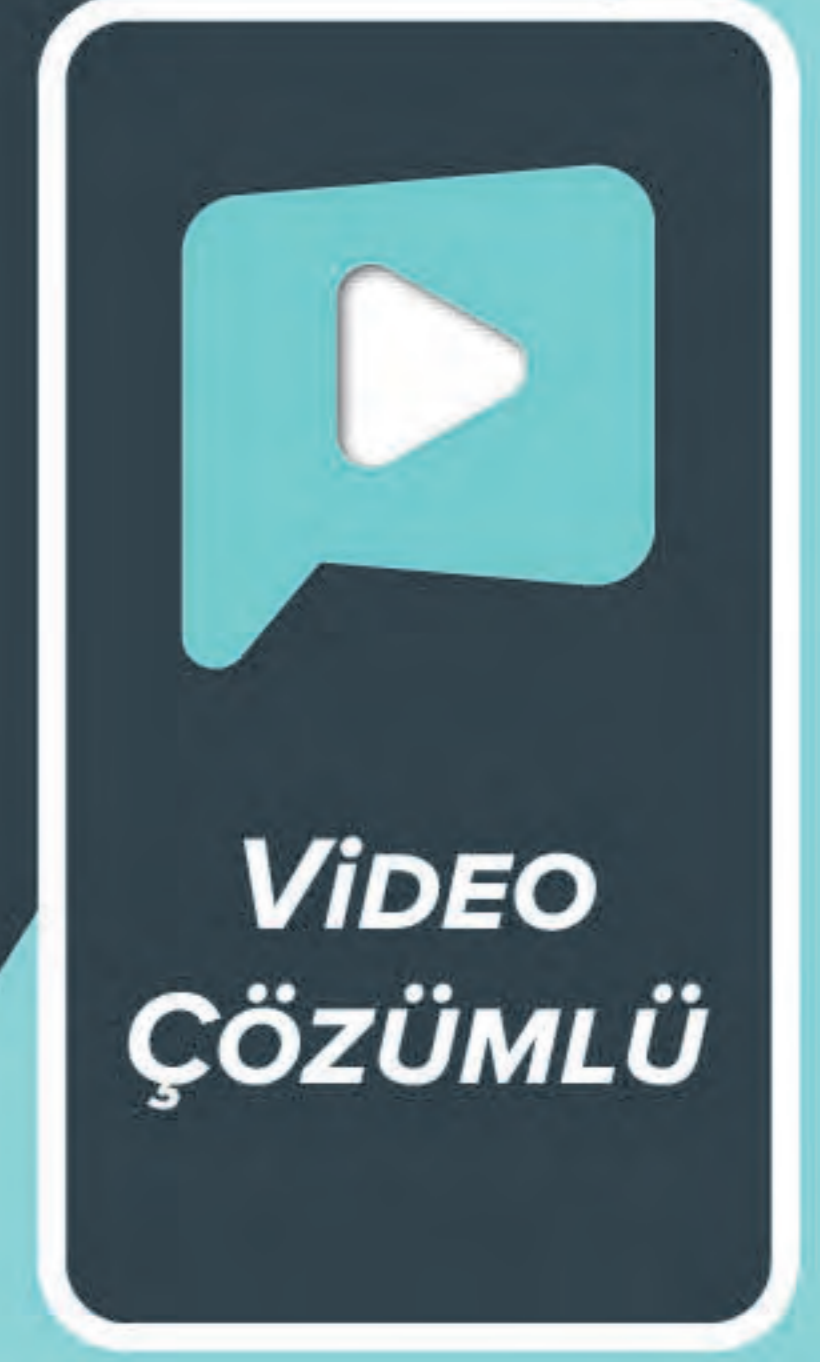

TYT

Paragraf Soru Bankası

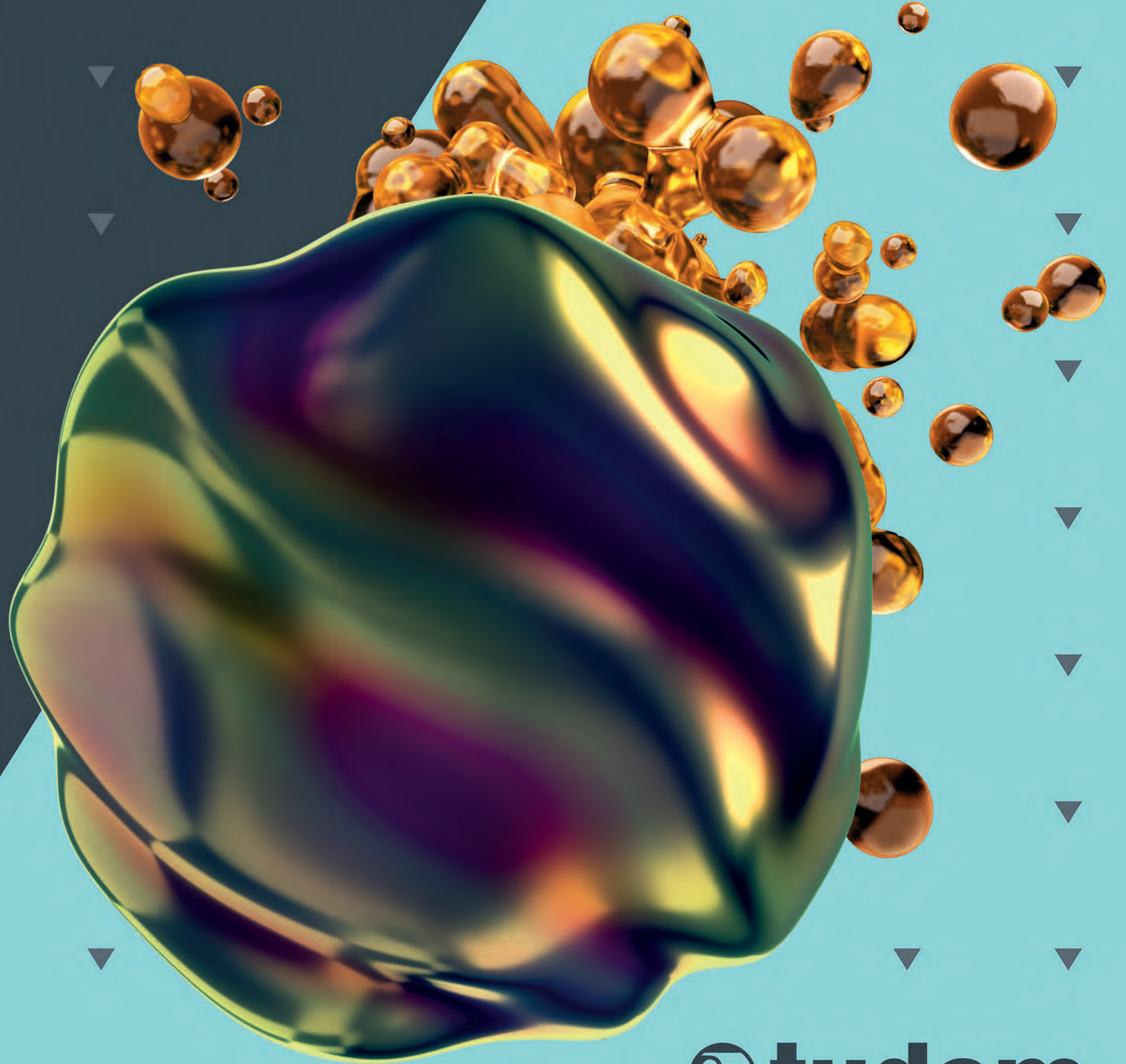

**KAVRAMA
TESTİ**

**PEKİŞTİRME
TESTİ**

**İLERİ
TEST**

**TAM TYT
AYARI**

tudem

TYT

Paragraf

Soru Bankası

Değerli Arkadaşlar,

Günümüzde sadece bilen değil, öğrendiği bilgileri doğru kullanabilen ve yorumlayabilen bireyler başarılı olmaktadır. Bu bakımdan eğitim-öğretimin amacı sadece bilgi vermek değil; kendine güvenen, araştıran, sorgulayan, girişimci, eleştirel bakış açısına ve yorum yapma becerisine sahip bireyler yetiştirmektir. Nitekim Millî Eğitim Bakanlığının öğretim programlarına bakıldığında eğitim-öğretim hedeflerinin bu amaçlar doğrultusunda hazırlandığı ve ÖSYM'nin de son dönemdeki sınavlarında kullandığı **yeni nesil** soru tiplerinde bilgiyi kullanabilme becerisini ölçtüğü görülmektedir.

Bu kitap hazırlanırken ÖSYM tarafından yapılan sınavlar analiz edilmiş; kitaptaki soruların niteliği, zorluk düzeyi ve dağılımı buna göre oluşturulmuştur. Testler, bölümlere göre düzenlenmiş ve her testin ilgili olduğu konu başlığı belirtilmiştir. Her bölümün başlangıcında TYT'de o bölümden hangi yıl, kaç soru çıktığını gösteren tablolara yer verilmiştir.

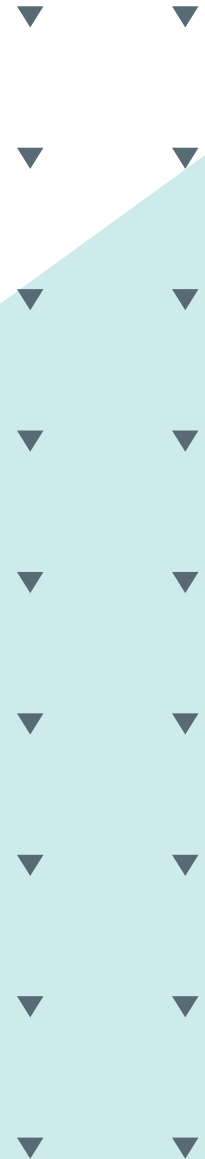
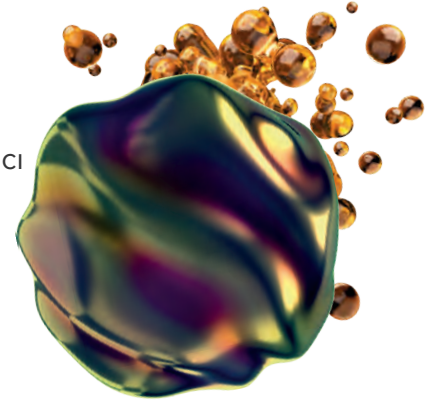
Her bölümde farklı zorluk seviyesine göre kurgulanan dört tür test yer almaktadır. Konunun ilk testleri olan **Kavrama Testleri**, konuyu kavratmaya yöneliktir ve kolay/orta zorlukta sorulardan oluşmaktadır. Ayrıca bu testlerde yer yer soru çözmeye yardımcı olacak ve ikonlarla gösterilen farklı türde kutular kullanılmıştır. **Pekiştirme Testleri**, zorluk seviyesi bakımından orta/ileri düzey sorulardan oluşmaktadır ve kavranılan konuyu pekiştirmeye yöneliktir. **İleri Test**'te yer alan sorular tam öğrenmeyi ölçme niteliği taşımakta, zor ve seçici sorulardan oluşmaktadır. **Mobil Ölçme** özelliği bulunan **Tam TYT Ayarı** testlerde sorular, ÖSYM tarzında hazırlanmıştır ve soruların zorluk düzeyi, TYT ile paralellik göstermektedir.

Ayrıca kitabın sonunda **Mobil Ölçme** özelliği bulunan **Deneme Sınavları** yer almaktadır.

Kitaptaki tüm soruların **video çözümü** bulunmaktadır. Video çözümlere ulaşmak için testin başında yer alan **kare kodların** okutulması yeterlidir.

Titiz bir çalışmayla oluşturduğumuz kitabımızın sizler için faydalı olması dileğiyle.

 tudem

TYT PARAGRAF SORU BANKASI

©Tudem Eğitim Hiz. San. ve Tic. AŞ
1476/1 Sokak No: 10/51 Alsancak / Konak / İZMİR

YAZARLAR: Tudem Yazı Kurulu
DİZGİ VE GRAFİK: Tudem Grafik Ekibi

BASKI VE CİLT: Ertem Basım Yayın Dağıtım San. Tic. Ltd. Şti.
Eskişehir Yolu 40. km Başkent OSB 22. Cadde No: 6 Malıköy / ANKARA
0 312 284 18 14

ISBN: 978-605-285-499-0
YAYINEVİ SERTİFİKA NO: 45041
MATBAA SERTİFİKA NO: 48083

Tüm hakları saklıdır.
Bu yayının hiçbir bölümü, telif hakkı sahibinin önceden yazılı izni olmaksızın tekrar üretilemez, bir erişim sisteminde tutulamaz, herhangi bir biçimde elektronik, mekanik, fotokopi, kayıt ya da diğer yollarla iletilemez.

www.tudem.com

BÖLÜM 1 PARAGRAFTA ANLAM

Kavrama Testi 1	- Konu ve Başlık.....	6
Kavrama Testi 2	- Konu ve Başlık.....	8
Kavrama Testi 3	- Ana Fikir.....	10
Kavrama Testi 4	- Ana Fikir.....	12
Kavrama Testi 5	- Yardımcı Fikir	14
Kavrama Testi 6	- Yardımcı Fikir	16
Kavrama Testi 7	- Paragrafın Yanıtladığı Soru	18
Kavrama Testi 8	- Diyalog Tamamlama	20
Kavrama Testi 9	- Metin Karşılaştırma.....	22
Kavrama Testi 10	- Paragraftan Kesin Olarak Çıkarılabilecek Yargılar	24
Pekiştirme Testi 1	- Paragrafta Anlam.....	26
Pekiştirme Testi 2	- Paragrafta Anlam.....	30
Pekiştirme Testi 3	- Paragrafta Anlam.....	34
Pekiştirme Testi 4	- Paragrafta Anlam.....	38
Pekiştirme Testi 5	- Paragrafta Anlam.....	42
Pekiştirme Testi 6	- Paragrafta Anlam.....	46
Pekiştirme Testi 7	- Paragrafta Anlam.....	50
Pekiştirme Testi 8	- Paragrafta Anlam.....	54
Pekiştirme Testi 9	- Paragrafta Anlam.....	58
Pekiştirme Testi 10	- Paragrafta Anlam.....	62
Pekiştirme Testi 11	- Paragrafta Anlam.....	66
Pekiştirme Testi 12	- Paragrafta Anlam.....	70
Pekiştirme Testi 13	- Paragrafta Anlam.....	74
İleri Test 1	- Paragrafta Anlam.....	78
İleri Test 2	- Paragrafta Anlam.....	82
İleri Test 3	- Paragrafta Anlam.....	86
İleri Test 4	- Paragrafta Anlam.....	90
İleri Test 5	- Paragrafta Anlam.....	94
İleri Test 6	- Paragrafta Anlam.....	98
İleri Test 7	- Paragrafta Anlam.....	102
İleri Test 8	- Paragrafta Anlam.....	106
İleri Test 9	- Paragrafta Anlam.....	110
İleri Test 10	- Paragrafta Anlam.....	114
İleri Test 11	- Paragrafta Anlam.....	118
Tam TYT Ayarı 1	- Paragrafta Anlam.....	122
Tam TYT Ayarı 2	- Paragrafta Anlam.....	126
Tam TYT Ayarı 3	- Paragrafta Anlam.....	130
Tam TYT Ayarı 4	- Paragrafta Anlam.....	134
Tam TYT Ayarı 5	- Paragrafta Anlam.....	138
Tam TYT Ayarı 6	- Paragrafta Anlam.....	142
Tam TYT Ayarı 7	- Paragrafta Anlam.....	146
Tam TYT Ayarı 8	- Paragrafta Anlam.....	150
Tam TYT Ayarı 9	- Paragrafta Anlam.....	154
Tam TYT Ayarı 10	- Paragrafta Anlam.....	158
Tam TYT Ayarı 11	- Paragrafta Anlam.....	162
Tam TYT Ayarı 12	- Paragrafta Anlam.....	166
Tam TYT Ayarı 13	- Paragrafta Anlam.....	170

BÖLÜM 2 PARAGRAFTA YAPI

Kavrama Testi 1 - Paragraf Oluşturma, Giriş Cümlesi.....	176
Kavrama Testi 2 - Paragrafı Tamamlayan Cümle.....	178
Kavrama Testi 3 - Paragrafta Cümlelerin Yerini Değiştirme.....	180
Kavrama Testi 4 - Akışı Bozan Cümle.....	182
Kavrama Testi 5 - Paragrafı İkiye Bölme.....	184
Pekiştirme Testi 1 - Paragrafta Yapı.....	186
Pekiştirme Testi 2 - Paragrafta Yapı.....	190
Pekiştirme Testi 3 - Paragrafta Yapı.....	194
Pekiştirme Testi 4 - Paragrafta Yapı.....	198
Pekiştirme Testi 5 - Paragrafta Yapı.....	202
Pekiştirme Testi 6 - Paragrafta Yapı.....	206
Pekiştirme Testi 7 - Paragrafta Yapı.....	210
İleri Test 1 - Paragrafta Yapı.....	214
İleri Test 2 - Paragrafta Yapı.....	218
İleri Test 3 - Paragrafta Yapı.....	222
İleri Test 4 - Paragrafta Yapı.....	226
İleri Test 5 - Paragrafta Yapı.....	230
Tam TYT Ayarı 1 - Paragrafta Yapı.....	234
Tam TYT Ayarı 2 - Paragrafta Yapı.....	238
Tam TYT Ayarı 3 - Paragrafta Yapı.....	242
Tam TYT Ayarı 4 - Paragrafta Yapı.....	246
Tam TYT Ayarı 5 - Paragrafta Yapı.....	250
Tam TYT Ayarı 6 - Paragrafta Yapı.....	254

BÖLÜM 3 PARAGRAFTA ANLATIM

Kavrama Testi 1 - Anlatımın İncelenmesi.....	260
Kavrama Testi 2 - Anlatım Biçimleri.....	262
Kavrama Testi 3 - Düşünceyi Geliştirme Yolları.....	264
Kavrama Testi 4 - Anlatım Nitelikleri.....	266
Pekiştirme Testi 1 - Paragrafta Anlatım.....	268
Pekiştirme Testi 2 - Paragrafta Anlatım.....	272
Pekiştirme Testi 3 - Paragrafta Anlatım.....	276
Pekiştirme Testi 4 - Paragrafta Anlatım.....	280
İleri Test 1 - Paragrafta Anlatım.....	284
İleri Test 2 - Paragrafta Anlatım.....	288
Tam TYT Ayarı 1 - Paragrafta Anlatım.....	292
Tam TYT Ayarı 2 - Paragrafta Anlatım.....	296
Tam TYT Ayarı 3 - Paragrafta Anlatım.....	300
Tam TYT Ayarı 4 - Paragrafta Anlatım.....	304

TYT DENEMELERİ

Deneme Sınavı 1.....	310
Deneme Sınavı 2.....	316
Deneme Sınavı 3.....	322
Deneme Sınavı 4.....	328

YANIT ANAHTARI 334

TYT Paragraf Soru Bankası

1. Paragrafta Anlam

 Konular	2018 TYT	2019 TYT	2020 TYT	2021 TYT
1. Konu ve Başlık	5	5	2	1
2. Ana Fikir	3	3	2	4
3. Yardımcı Fikir	1	1	9	11
4. Paragrafın Yanıtladığı Soru	1	☐	1	2
5. Diyalog Tamamlama	1	1	☐	☐
6. Metin Karşılaştırma	☐	1	☐	☐
7. Paragraftan Kesin Olarak Çıkarılabilecek Yargı	6	7	6	2

1. Çağdaş yaşam bize sayısız fırsat vermekle kalmıyor, bizi baştan çıkarabilecek çok sayıda faktöre de maruz bırakıyor: İstedğimiz her şeyi canımız çektiği an yiyebiliyoruz. Uçsuz bucaksız ve kışkırtıcı dijital dünyada kendimizi kaybedebiliyoruz. Tek tıkla istediğimiz ürünü ya da hizmeti satın alabiliyoruz. Ancak 7/24 bu hipergerçeklikte yaşamın fiziksel ile zihinsel durumumuz ve başkalarıyla, hatta dünyayla bağlantımız üzerinde ciddi olumsuz etkileri olabilir. Beynimiz ciddi anlamda manipüle ediliyor; bu da bizi yalnızlaştıran, kaygılandıran, güvensizleştiren, hastalığa yatkın hâle getiren davranışları tetikliyor. Ayrıca tetiklenen davranışlar sonucu meydana gelen hareketsiz yaşam tarzı da kilo problemleri yaşamamıza sebep oluyor.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisinin üzerinde durulmaktadır?

- A) Dijital dünyanın sunduğu sınırsız olanakların insanları, gerçekliğin başka bir boyutuna taşıdığı
- B) Çağdaş yaşamla birlikte kavuşulan sınırsız olanakların insanlara zihinsel, ruhsal ve bedensel olarak zarar verdiği
- C) Çağdaş, yaşamla birlikte gelen hızlı dijitalleşmenin obezite gibi rahatsızlıklara yol açtığı
- D) Düşünme bozukluklarının temel nedeninin "hipergerçeklik" algısı olduğu
- E) Teknoloji ve internetin istenilen ürüne her an erişme imkânı sunduğu

2. Büyük ve hacimli romanların yanı sıra kendi zamanını küçük karakterlerle ve anlatılarla dolaylı olarak yazan kısa ve hacimsiz "romancılar" (novella) da vardır. Bu eserler, küçük olsalar da tarihte ve edebiyatta açtıkları uzun erimli çatlaklarla çağını kaydeden büyük yapıtlardır. Hafif görünen ağır kitaplar zamanın büyük meselelerinin, tarihin büyük anlatılarının görünürde dışında duran kum tanesindeki dünyayı gösterir bize.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisine değinilmiştir?

- A) Romanların tarihe olan etkisi
- B) Novellanın terimsel anlamı
- C) Roman ve novella ayrımı
- D) Edebiyat ve tarih ilişkisi
- E) Novellanın işlevi

3. Sırf kokudan ilham aldığı için çekmeceesinde hep çürük elma bulunduran Friedrich Schiller... Romanını teslim gününe yetiştirebilmek için kendini ev hapsine mahkûm eden, uzun bir örgü şal dışında bütün kıyafetlerini saklayan Victor Hugo... Müthiş cinayet planlarını küvetinde elma yerken kurgulayan Agatha Christie... Hepsinin o büyük eserleri üretme yolu farklı. Alışkanlıkları ilginç, bazen komik, hatta tuhaf. Ama bu kadar önemli eserler bırakan yazarların takıntılarına kim ne diyebilir ki? Bize düşen, onları ilgiyle okumak sadece...

Arka kapak yazısından alınan bu parçadan yola çıkılarak kitabın konusunun aşağıdakilerden hangisi olduğu söylenebilir?

- A) Edebî eserlerin üretilme aşamaları
- B) Yazarların kişilik özelliklerinin yapıtlarına da yansıdığı
- C) Büyük eserler üreten yazarlar ve yaşantıları
- D) Edebiyata yön veren isimlerin yazma alışkanlıkları
- E) Büyük yazarların takıntıları ve tuhaf alışkanlıkları

4. Gelenekle ilişki kurmanın belli başlı iki yolu vardır. İlki, gelenekle dogmatik ilişki kurma tarzıdır ki bu, statik bir ilişkidir ve taklit yoluyla anlam işlenemez ve zenginleşemez. Çünkü taklit ederek yeniden hayata geçirmek, gelenekle ilişki kurmak demek değildir. Hâlbuki gelenek, yeniden hayata geçirmeye kılavuzluk eden modelin, tarzın veya üslubun adıdır. İkincisi, gelenekle eleştirel ilişki kurma tarzıdır ki bu, dinamik bir ilişkidir ve temellük denen incelikli zanaat sayesinde anlam işlenir ve zenginleşir.

Bu parçaya getirilebilecek en uygun başlık aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Gelenek ve Taklit
- B) Dogmatik ve Geleneksel Model
- C) Gelenekle İlişki Kurma Yolları
- D) Gelenekle Eleştirel İlişki Kurma
- E) Dogmatizmde Gelenekçilik

5. Virüs çeşitliliğinin taşıdığı anlamı kavramak için doğru yöntem, onların ne olup ne olmadıklarını çözmekle işe başlamaktır. Virüslerin ne olmadıklarını söylemek daha kolaydır çünkü virüsler, canlı hücreler değildir. Bir insanın, bir ahtapotun ya da bir çuha çiçeğinin bedenini oluşturmak için büyük miktarlarda bir araya toplanan türde bir hücrede; protein inşa etmek, enerji depolamak ve farklı özel fonksiyonları yerine getirmek üzere çalışan karmaşık bir mekanizma vardır. Bakteri de bir hücredir ve benzer özellikleri olsa da çok daha basit bir yapıdadır, virüs ise bunların hiçbiri değildir.

Bu parçanın konusunu aşağıdakilerden hangisi en iyi özetler?

- A) Mikroorganizmalar çok çeşitlidir ve farklı yapıdadır.
B) Virüs ve bakteriler, çıplak gözle görülemeyecek kadar küçük ve tek hücreli canlılardır.
C) Virüslerin yapılarını anlamak için en doğru yöntem, onların sahip olmadığı özellikleri belirlemektir.
D) Bakteriler ve virüsler, genellikle birlikte anılsa da birbirinden çok farklı yapı özelliklerine sahiptir.
E) Virüslerin de tıpkı ahtapotlar ya da çuha çiçekleri gibi karmaşık ve gelişmiş bir mekanizmaları vardır.

6. Nesir, düzyazı, karalama adlarını da içinde barındıran denemenin öteki edebî türlerde olduğu gibi türünün tüm özelliklerini içine alan bir tanım yapılabilmemiş değildir. Dolayısıyla her deneme, taşıdığı özelliklerle öznel bir tanım içerir. Bu yüzden de yazılan deneme sayısı kadar deneme tanımı yapılabilir. Edebiyatta, güzel sanatlarda, sosyal bilimlerde tanım; fen bilimlerinde olduğu gibi bir kesinlik taşımaz. Bu nedenle, özellikle edebiyatta tanımların pek bir işlevi olduğu da söylenemez. Şiiri, romanı ve hikâyeyi tanımlamanın bu türlere kattığı artı bir değer de yoktur.

Bu parçada "deneme"nin hangi yönünden söz edilmektedir?

- A) Sözlük anlamının çok geniş karşılıkları olduğundan
B) Diğer türlerden ayrılan belirgin özelliklerinden
C) Diğer türler gibi kesin bir tanımının yapılamadığından
D) Çok boyutlu bir tür olduğundan
E) Değeri yüksek bir edebî tür olduğundan

7. Vücutlarına göre epey büyük ve geniş kanatları göz önüne alındığında, kelebeklerin uçuşu bugüne kadar araştırmacılar için bir merak konusuydu. Lund Üniversitesinden bilim insanları, kelebekler üzerinde çalışarak hem kanat şekillerinin hem de kanatlarının esnekliğinin kelebeklere faydasını ortaya koydu. Bir rüzgâr tüneline kelebeklerin aerodinamiğini inceleyen araştırmacılar, kelebeklerin oldukça etkili bir kanat çırpma tekniği kullandığını ve bu tekniğin avcılardan kaçarken hızlı bir şekilde havalanmalarına yardımcı olduğunu tespit etti.

Bu parçanın konusu aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kelebeklerin anatomisi
B) Kelebeklerin kanat çırpma hızı
C) Kelebekler ve bilim
D) Kanatlarının kelebeklere sağladığı avantajlar
E) Kanatlılar dünyası

8. İstanbul'un kadim tarihi boyunca kaç şiire konu olduğunu tahmin etmek bile mümkün değil fakat üç imparatorluğun başkenti hakkında söylenen ve yazılan sayısız dize arasında en bilinen ve sevilenlerden biri, Türkçe şiir denince akla gelen ilk isimlerden Orhan Veli Kanık'a ait olsa gerek: İstanbul'u dinliyorum, gözlerim kapalı.

Bu parçada aşağıdakilerin hangisinden söz edilmiştir?

- A) İstanbul'un edebiyatta ayrı bir önemine olduğundan
B) İstanbul'un oldukça eski bir tarihinin olduğundan
C) Orhan Veli'nin şehirlerle ilgili yazılan şiirlerden en başarılısına imza attığından
D) Orhan Veli'nin İstanbul konulu şiiri yazan en başarılı Türk şair olduğundan
E) Pek çok şiire konu olan İstanbul'un geçtiği en bilinen dizinin Orhan Veli'ye ait olduğundan

1. Tefvik Fikret bir aydınlanma savaşçısı, bir hümanist. Bilimin yol göstericiliğini hiçbir zaman elden bırakmayan bir aydın. Hem yaşadığı dönemde hem de ölümünden sonra birçok insanı derinden etkileyen Tefvik Fikret; aklın ve bilimin egemenliğine, aydınlanmaya ve aydınlık günlerin geleceğine inanan bir şairdir ve kendinden sonra gelen kuşaklar için dürüstlük, özveri ve sessiz direnişin simgesi olmuştur. Onun gür sesi; gelecek kuşaklara, yarınlara umutla bakmak ve karanlığı dağıtmak için bir rehber olmuştur. Ufukları yine yoğun bir sis kaplamış olsa da elbet sabah olacaktır.

Bu parçadan yola çıkılarak aşağıdaki sözlerden hangisi Tefvik Fikret ile ilişkilendirilemez?

- A) En karanlık gecede bile bir mum yakan bulunur mutlaka.
B) İlim tükenmez bir hazine, akıl eskimez bir elbisedir.
C) Umut yoksa girişim de yoktur.
D) Yasanın doğası, insanın doğasında aranmalıdır.
E) Aynı gökyüzü altında bir direniştir yaşamak.
2. “Üzgünüm” sözcüğüne duyulan ilgi, yabancı dizilerin Türkçe seslendirmelerinde “I am sorry”nin karşılığı olarak başladı. Türkçe seslendirmede “üzgünüm” sözcüğünün, yabancı oyuncunun dudak hareketlerine şıp diye oturduğunu görebiliyoruz. Ama “I am sorry” üzgünüm anlamına geldiği gibi, dilimizde kullanılan “özür dilerim, kusura bakma, bağışla...” gibi anlamları da kapsıyor. Aynı ayrı yerleri olan bu kullanımların, filmleri Türkçeye çevirenler ve seslendirme yönetmenleri için hiçbir önemi yok. Varsa yoksa “üzgünüm”.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisinin üzerinde durulmaktadır?

- A) Yabancı filmlerin, kimi sözcüklerin kullanımını yaygınlaştırdığı
B) Yabancı dizilerdeki çevirilerin Türkçeyi olumsuz etkilediği
C) Yabancı kökenli sözcüklerin Türkçede, kendi dillerindeki anlamlarının dışında kullanıldığı
D) Bir yabancı sözün Türkçeye çevrilisinde anlam inceliklerinin gözden kaçırıldığı
E) Diller arasındaki söyleyiş farklılıklarının önemsenmediği

3. Hilmi Yavuz’un bir yazısında belirttiği gibi hüzün, Türk şiirinin ana temalarından biri olagelmıştır. Böyle bir şiir geleneğinden geldiğimiz için mi, yoksa yaşadığımız coğrafyanın sonucu mu, bilemiyorum; bugün de hüznü çok yakınız. Belki de hüznü lirizm sanıyoruz. Öyle ya da böyle, hüznü seviyoruz; şiiri yazarken de okurken de aradığımız hep o.

Bu parçanın bütününde aşağıdakilerden hangisi anlatılmaktadır?

- A) Hilmi Yavuz’un Türk şiirini de Türk insanını da iyi tanıdığı
B) Türk insanı hüznü sevdiği için Türk şiirinde hüznün çok işlendiği
C) Türk şairlerinin, şiirde coşkunun ancak hüznüyle yaratılabileceğine inandıkları
D) Hüznü konu edinmemenin, Türk şiir geleneğinden kopmak sayılacağı
E) Türk şiirinde hüzünden başka duygulara yer verilmediği

4. Kendi içine dönük konuşmaları barındıran türlerin merkezinde insan vardır. Burada insan tabiatına dair her şey bir merak içinde irdelenir. Akıl ve zekâ bütün ışıltısıyla oradadır, orada çalışır. İnsanı işleyen konu, çoğu zaman anlam katmanları hâlinde derinleştirilerek insana ait o konuyla ilgili ne varsa kişisel bir dille gün ışığına çıkartılır.

Aşağıdakilerden hangisi konu bakımından bu metinle örtüşmez?

- A) İnsanın ve yaşamın olduğu her yerde edebiyat da can bulur. Yazarın gözlemleri, anlatım gücüyle birleşince okurlara yalnızca keyifle okumak düşer.
B) Deneme, günlük gibi insanın merkezde olduğu türlerde “insan” odak noktasında konu, “akıl” ve “zekâ” rehberliğinde işlenir; özgün bir üslupla ortaya dökülür.
C) Edebî eseri değerli kılan, konunun duyguları harekete geçirecek biçimde işlenmesidir. Buna yazarın dili kullanma becerisi eklenirse paha biçilemez bir eser ortaya konur.
D) Konuyu tek bir yönüyle değil, çok boyutlu biçimde ele alan edebî eserlere sıklıkla rastlanır. Bunların en belirgin özelliği, merkeze “insanı” alan türler olmalarıdır.
E) İç monologları başarılı bir şekilde kullanan yazar, uzun yıllardır eserlerini “insan” çerçevesinde oluşturuyor. Aklın ve bilimin edebiyatla oluşturduğu bu armoniyeye kulak verin.

5. Yazarların nasıl yazdıkları öteden beri merak edilen konulardan biridir. Anılar, inceleme yazıları, konuyu enine boyuna ele alan tezler, kitaplar var. Bunlardan biri de Ahmet Köklügiller'in kitabı. Kitap, ortalama okurun merak edeceği soruların cevaplarını verme amacı dışında öğretmenler ve öğrenciler için de bir kaynak durumunda. "Yazarlar yazmaya nasıl hazırlanıyorlar, hangi ruhsal ve fiziksel ortamda yazıyorlar, yazmak için günün belirli bir saatini mi seçiyorlar? Konuyu nasıl buluyorlar? Yazarken duydukları dinsel, siyasal bir endişe var mı; kendilerini özgür hissederek mi yazıyorlar? Okuru düşündükleri oluyor mu?" gibi soruların yanıtları aranarak hazırlanan kitap, Türkiye'den 150'yi aşkın şair ve yazarın hangi ortamda ve nasıl yazdıklarına yer vermiş.

Aşağıdakilerden hangisi bu parçada sözü edilen kitapla konu bakımından özdeştir?

- A) Ahmet Hamdi Tanpınar, Cumhuriyet dönemi Türk edebiyatı içerisinde yer alan, Türk edebiyatının en üslupçu yazar/şairlerinden biridir. Şiirlerinde, romanlarında; hikâyelerinde ve akademik çerçevedeki eserlerinde bu yönünü görmek daima mümkündür.
- B) Ahmet Haşim, denemeler ve makaleler de yazmakla beraber asıl olarak şairliğiyle şöhret kazanmış; çağdaşlarına ve sonraki dönemlere etki etmiş önemli bir sanatçıdır.
- C) Yahya Kemal; eski-yeni, geçmiş-gelecek, Doğu-Batı arasında birleştirici bir özellik gösterir. "Yahyâ Kemâl, geleneğinden kopan ve sürekli arayışlarla bir asır boyu ondan uzaklaşan şiirimizi, geleneğe bağlayan köprüyü yeniden kurmuştur.
- D) Orhan Veli, 36 yaşına kadar yaşadığı Beykoz'daki evinde yazmıştır pek çok şiirini. Sanki bilinmezliğin içindeki korkuyu bekleyen şair "Anlatamıyorum" şiirinde bu konuları, yaşamında önemli bir yeri olan bu evde yazmıştır.
- E) Mehmet Âkif, şiirlerinin çoğunluğunu "başmuharrir"i bulunduğu dergide ilk sayısından başlayarak yayınlamıştır. Bunlar, o zamana kadar rastlanmamış derecede akıcı, sade, halkın hayatını anlatan ve duygularını dile getiren, millî şiirlerdi.
6. Herkes önüne bakar, ben içime bakarım; benim işim yalnız kendimledir. Hep kendimi gözden geçiririm, kendimi yoklarım, kendimi tadarım. İlle de bir şey öğretmem, sadece anlatırım.

Bu sözleri söyleyen biri, aşağıdakilerden hangisiyle nitelendirilebilir?

- A) Özgüvenli   B) Sınırlayıcı   C) Yaratıcı
D) Yenilikçi   E) Öz denetimli

7. Kültür eleştirisi, sadece sanat ve edebiyatta değil; hem estetik hem de antropolojik alanlarda kültürün var olan sistemlerin düzeninde oynadığı rolle ilgilidir. Günümüzde bu rol sadece toplumsal, ekonomik ve siyasal kurumlarımız hakkında açığa vurduğu durumlarla değil; aynı zamanda kurumlarımızı ve zihniyet yapımızı şekillendirmesi ile de önem kazanmıştır. Bu da bize kültürün bazı sonuçları olduğunu fark ettiriyor.

Bu parça, aşağıdaki başlıklardan hangisi altında yazılan bir metinle konu bakımından özdeştir?

- A) Kültürün Etkileriyle Şekillenen Sistemler
B) Toplumsal ve Ekonomik Yönden Kültürün Sonuçları
C) Zihniyet Yapısı ve Kültür İlişkisi
D) Kültür ve Medeniyet
E) Toplumsal Zihniyet ve Kültürleşme

8. "Ben" in özgül ağırlığını özellikle hissettirdiği iki türü vardır: Kişinin konuşur gibi yazdığı deneme ve günlük. "Ben" hep ön plandadır ve kimi türlere açıılır. Belki de "ben" in bu açılımı vesilesiyle denemede günlük öğelerinin bekleyişlerini, günlükte deneme kıvılcımlarının uçlarını görmemek, körlüğe sebeptir. Hayatın ve "ben" in kendisinden yola çıkan bu iki tür üzerine yaptığım tematik araştırma ve okumalar neticesinde gördüm ki deneme ve günlükün ne olup ne olmadığına dair birçok yazı kaleme alınmış. Bunu hem deneme yazarlar hem de günlük tutanlar yapmış. Ya da her iki türde de eser verenler ya bir metnin tamamında ya da yazdıkları çeşitli metinlerin içerisine deneme ve günlüğe dair çok kıymetli bilgiler serpiştirmişler.

Bu metne getirilebilecek en uygun başlık aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yazınsal Türler
B) "Ben"lik Algısı ve Edebî Türler
C) "Ben" in Baskın Olduğu Türler
D) Hayat ve "Ben" Algısı İlişkisi
E) Günlük ve Denemenin Ortaklaştığı Nokta

ANA FİKİR VE KONU FARKI

- Konu, paragrafın “neyden söz ettiğini” belirtir. Ana fikir ise paragrafın “yazılış amacı”dır.
- Ana fikir, tam bir yargı ifade eder, yani cümle biçimindedir; konu ise cümle biçiminde değildir.

Örnek: “Kuraklıkla mücadele” konu olabileceken “Kuraklıkla mücadele için su kaynakları bilinçli kullanılmalı ve ağaçlandırmaya önem verilmelidir.” ana fikir cümlesidir.

1. Bilimsel araştırma yöntemleri kullanılarak yapılan çalışmalar dil, üslup, biçim özellikleri ve kaynakça gösterim yöntemleri bakımından değerlendirildiğinde eksikler ve hatalar göze çarpıyor. Bunların en aza indirilmesi, çalışmaların güvenilirliği ve geçerliliği bakımından önemli. Araştırmacı tarafından hazırlanan bir çalışmada ikinci, hatta üçüncü okuma sırasında düzeltmeler yapılmalı ancak bunu kaç kişi yapıyor? İnternetin yarattığı bilgi kirliliği ve kolaycılık, güvenilir olmayan çalışmaların artmasına sebep oldu. Araştırmacıların çoğu geçerli, güvenilir, sistematik çalışmalardan bir an önce bitirebilecekleri ve onlara daha fazla kazanç getirecek çalışmaların peşindedir. Bunlardan dolayı, akademinin geleceği beni korkutuyor.

Bu parçada eleştirilen asıl durum aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Araştırmacıların bilimsel araştırmalarında teknolojik gelişmelerin kötüye kullanılması
- B) Araştırmacıların çalışmalarının güvenilir, nitelikli çalışmalar olması için çabalamaması
- C) Araştırmacılara bilimsel araştırma yapmak için gerekli eğitimlerin verilmemesi
- D) Akademinin geleceğinin iyi olmadığının bilinmesine rağmen bir şey yapılmaması
- E) Araştırmacılarının birbirlerinden daha fazla kazanç elde etmek için girdiği rekabet

2. Bir demirci ustası, demir çubuklar ve metal levhalar kullanarak yaptığı çiçekliği bir tanıdığına satar. Bir süre sonra çiçekliğin çok beğenildiğini görünce aynı çiçekliğin birçok benzerini üretir. Kimileri aldıkları bu çiçekliğe sanat eseri gözüyle bakarken bir sanat eleştirmeni bu çiçekliğin bir sanat eseri değil, zanaat eseri olduğunu söyler.

Aşağıdakilerden hangisi bu parçada sanat eserinin vurgulanan yönüdür?

- A) Hayal gücü ve yaratıcılığın ürünü olduğu
- B) Özgünlüğü, eşsiz ve biricik oluşu
- C) Kişiselliği, yaratan kişiden izler taşıdığı
- D) Evrenselliği, tüm insanlığa seslenebilmesi
- E) Kalıcılığı, yüzyıllarca değerini koruyabilmesi

3. Atmosferik nehirler, atmosferdeki dar koridorlarda yüksek miktarda nem taşıyan yüzlerce kilometre uzunluğa ve genişliğe sahip doğa olaylarıdır. Bilimsel çalışmalar, bütün kıtaların batısına düşen yağışlarda bunların önemli bir payı olduğunu gösteriyor. Okyanuslardan buharlaşan sular, atmosferik nehirler içinde uzun mesafe yol aldıktan sonra çeşitli biçimlerde kıtaların üzerine yağıyor. Karadaki nehirlerin aksine çok daha hızlı hareket eden bu nehirler, Batı ABD’deki yoğun yağışların sebeplerinden biri. Bu doğa olayının dünyadaki su buharı dağılımına en büyük katkısı sağladığını da unutmadan ekleyelim.

Bu parçanın ana fikri aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Atmosferik nehirler, gökyüzünde oluşmasına rağmen karadaki nehirlerle benzer olarak hareket etmektedir.
- B) Atmosferik nehirlerin sıklıkla görüldüğü alanların ortak özelliği, okyanus kıyıları olmalarıdır.
- C) Yoğun yağışlara yol açan atmosferik nehirler, atmosferde dar alanlardan kolayca geçebildiği için hızlı hareket etmektedir.
- D) Atmosferik nehirler, yeryüzünün nem dengesini korumaktadır ve çoğunlukla kıtaların batı kıyılarında görülmektedir.
- E) Kıtaların batı kıyılarına yağış bırakan atmosferik nehirlerin dünyadaki su buharı dağılımı ile ilgili bilimsel çalışmalarda payı büyüktür.

4. Birisinin banyodan dışarı fırlayıp “Evraka!” diye bağırdığı keşiflere az rastlanır. Daha çok dönemin bilimsel bilinci içinde zihinler ve fikirler buluşur, ardından da matbaa makinesi, internet gibi teknolojik gelişmeler kaydedilir. Isaac Newton’ın söylediği gibi “Daha uzağını görebildiysem devlerin omuzlarında durduğum içindir.”

Bu parçada bilimsel bilginin vurgulanan yönü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Pek çok bilim insanının araştırmaları sonucunda ortaya çıktığı
- B) Gözlem ve deneylere dayanarak oluşturulduğu
- C) Kişiden kişiye değişmeyen, nesnel bir nitelik taşıdığı
- D) Bütün insanlığın ortak varlığı olduğu için evrenselliği
- E) İnsan yaşamını kolaylaştırma amacına hizmet ettiği

5-6. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Kafka'nın *Dönüşüm* adlı romanında başkarakter Gregor Samsa'nın bir sabah uyandığında bir böceğe dönüşmesini okuruz. Romanı okurken Gregor Samsa'nın ısrarla gerçekten bir böceğe dönüşüp dönüşmediğini sormak ve bu durumun gerçekliğini sorgulamak anlamsızdır çünkü roman karakterlerini yazar kurgular. Okur, herhangi bir romana başlamadan önce yazar ile gizli bir anlaşma yapar. Bunun bir roman olduğunu ve gerçekliğin, bizim içinde yaşadığımız evrende değil de yalnızca romanın içerisinde kurulan evrende aranabileceğini kabul eder. Romandaki olaylar gerçeğe bire bir örtüşse bile bu durum değişmez. Bu nedenle *Dönüşüm* romanı boyunca Gregor Samsa'nın kendisini böcek olarak gördüğü bir rüyadan uyanıp da bizim "normal" ya da "gerçek" bulduğumuz bir hayata devam etmesini beklemek boşunadır.

5. Bu parçada vurgulanmak istenen asıl düşünce aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kurgusal metinlerin okuru zaman zaman yanılgıya düşürdüğü
- B) Kafka'nın *Dönüşüm* adlı romanının gerçeküstü bir eser olduğu
- C) Okurun gerçekliğine inanmadığı bir eseri okumaması gerektiği
- D) Romanın kurgusal bir ürün olduğu ve kendi gerçekliğini barındırdığı
- E) Gerçekle uyuşmayan unsurların romanın başarısını düşürdüğü

6. Bu parçanın yazarının aşağıdakilerden hangisini söylemesi beklenemez?

- A) Roman karakterlerini ısrarla yaşadığımız hayata taşımaya çalışmak, romanın kurgu oluşunu reddetmektir.
- B) Karakterler gerçeğin yansıması olabilir ancak onları gerçeğe bire bir örtüştürmeye çalışmamak gerekir.
- C) Okurun gerçekliğe, romanın yarattığı dünyanın sınırları içerisinde bakması, romanla bütünleşmesine yardımcı olur.
- D) Okurun, okuduğu bir romanla bambaşka bir evrene girdiğini kabul etmesi ve kendi "normal"inden sıyrılması gerekir.
- E) Karakter ve olayların günlük hayatta okurun karşılaşılabileceği biçimde kurgulanması, romanın tekniğini sağlamlaştırır.

- 7. Virüsler, hastalık aracı olarak korku saçıyorlar ama öte yandan mucizeler yaratarak evrimi en başından itibaren şekillendiriyorlar. DNA'mızın yaklaşık %8'i, çok eski tarihlerde atalarımızı enfekte eden ve genomlarına viral genler ekleyen virüslerden geliyor. Bu genlerden bazıları şimdilerde embriyo gelişiminin ilk evresinde ve plasentada önemli rol oynuyor.

Bu parçanın ana fikri aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Hastalığa sebebiyet veren virüsler, var olduğu ilk günden beri insanoğlu için bir tehdit unsurudur.
- B) İnsan ırkının atalarından getirdiği genlerde virüslerin sahip olduğu rol, sanılandan daha büyüktür.
- C) Evrim teorisinde göz ardı edilen en büyük gerçek, virüslerin genetik yapı üzerindeki etkileridir.
- D) Virüsler ve insan DNA'sı arasındaki akrabalık ilişkisi, bazı hastalıklarla mücadelede büyük rol oynar.
- E) Genler sayesinde taşınan bazı virüsler, insanlığın evrimi üzerinde büyük bir etkiye sahiptir.

- 8. Biliyoruz ki bizde roman, Batı'da olduğu gibi feodaliteden kapitalizme geçiş döneminde burjuva sınıfının doğuşu ve bireyciliğin gelişimi sırasında tarihsel, toplumsal ve ekonomik koşulların etkisi altında yavaş yavaş gelişen bir anlatı türü olarak çıkmadı ortaya. Batı romanından çeviriler ve taklitlerle başladı, yani Batılılaşmanın bir parçası olarak... Şemsettin Sami, Namık Kemal, Ahmet Mithat gibi romanı ilk deneyen yazarlarımızın edebiyat ve roman ile ilgili yazılarında görürüz ki Avrupa edebiyatını ve romanını ileri bir uygarlığın işareti, kendi edebiyatımızı geriliğin bir işareti sayarlar.

Bu parçada asıl anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Türk romanının doğuşunda, toplumsal değişimlerin ve kültürel dinamiklerin gelişimi değil, Batılı romanların örnek alınması etkili olmuştur.
- B) Roman; sanattan boş inançları kovmak, bunların yerine akıl ve gerçeği geçirmek isteyen bir kültürel dönüşümün ürünüdür.
- C) Toplumsal gelişmelerin bir yansıtıcısı olarak şekillenen roman; toplumu, toplumsal ilişkileri, sınıfsal yapıyı ortaya koymaya çalışan bir felsefeyle birlikte ortaya çıkmıştır.
- D) Romanın; destan, tragedya, masal gibi unsurlardan sıyrılarak toplumsal yapının değişimi ve bireyin gelişimiyle bağımsız bir tür hâline geldiği görülmektedir.
- E) Rönesansla birlikte her alanda görülen zihniyet dönüşümü, sonraki yüzyılda modern romanın ortaya çıkışını hazırlar.

1. Raskolnikov yürürken düşünüyordu: Nerede okumuştum, hani bir idam mahkûmu ölümünden biraz önce şöyle söylemiş ya da düşünmüştü: “Yüksek ve sarp bir kayalıkta, ancak iki ayağımın sığabileceği dar bir çıkıntıda, dört bir yanım uçurumlar, okyanuslar, sonsuz bir gece, sonsuz bir yalnızlık ve hiç bitmeyecek bir fırtınayla sarılmış durumda yaşamak zorunda olsam ve bütün ömrümce, bin yıl boyunca, hatta sonsuza kadar o bir karış toprakta durmam da gerekse, o şekilde yaşamak, şu anda bir yarım saat içinde ölecek olmaktan çok daha iyidir.” Yeter ki yaşasındı, sırf yaşasın! Nasıl olursa olsun... Ama yeter ki yaşasın!

Bu parçada anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yaşamın zorluklarla dolu olduğu
B) Yaşamımızın beklentilerimizle şekillendiği
C) Yaşamın monotonluğunun korkuya yol açtığı
D) Yaşamın her şeyi rağmen vazgeçilmez oluşu
E) Suç işleyen vicdan azabından kurtulamadığı

2. Edebiyatın bir sanat dalı olduğu konusunda hemfikiriz fakat aynı zamanda bir ilim dalı olduğunu hiç düşündük mü? Sanattır çünkü muhatabında hayranlık uyandırabilecek sıra dışılık, özgünlük, özellik ve güzellikleri ihtiva eder. İlimdir çünkü bilmektir edebiyat; neyi, nasıl, nerede, niçin, ne şekilde ifade edebilmeyi, ifade etmeden önce düşünebilmeyi, ifade edileni doğru anlayabilmeyi, doğru anlayabildiğini doğru aktarabilmeyi... Tüm bu özellikleri bir eserle ortaya koyan kişi ise edebiyatçı, şair, yazar, sanatçı, hatip, muallim, münekkit, müessir; bazen âşik, bazen seyyah...

Aşağıdakilerden hangisi bu parçada anlatılanları en iyi özetler?

- A) Edebiyat, yalnızca bir sanat dalı değildir, aynı zamanda bir bilim dalıdır.
B) Edebiyatçıların yalnızca sanatçı kabul edilmesi, edebiyat hem sanat hem de ilim kabul edildiği için eksik bir tanımlamadır.
C) Hem sanat hem de ilim kabul edilen edebiyat ve onu vücuda getiren edebiyatçı, çok yönlülüğü ile ön plana çıkar.
D) Hayranlık duyguları uyandıran, aynı zamanda da bilgiyi ifade etme biçimini öğreten edebiyat; edebiyatçılara ayrı bir vasf da yükler.
E) Bilinenin aksine edebiyat, sanat dalı kabul edilmesinden önce bilim dalı olarak ortaya çıkmıştır.

3. Türk halk ozanı ve halk müziği şarkıcısı Neşet Ertaş, sekiz yaşına kadar doğduğu köy olan Kırıllar köyünde yaşamış; sonrasında ailesi ile birlikte İbikli köyüne yerleşmiştir. Ertaş, ilkokula gittiği yıllarda önce keman, sonra da bağlama çalmayı öğrendi. Babası Muharrem Ertaş ile birlikte yörenin düğünlerinde sazı ile türküler söylemeye başladı. Ertaş, etkilendiği tek kişinin babası Muharrem Ertaş olduğunu söyler. Bu durumu şu şekilde ifade eder: “Babamla ben aynı ruhun insanlarıyız.”

Bu parçadaki altı çizili sözle Neşet Ertaş'ın babasıyla ortak olan hangi özelliği vurgulanmıştır?

- A) Kültür ve duygu dünyaları
B) Yetişme ortamları
C) Kullandıkları müzik aletleri
D) Etkilendikleri kişiler
E) Sanatlarını uygulama biçimleri

4. Türkler ve Çinliler... Bu iki büyük ve köklü medeniyet arasında eğitimden ticarete, kültürden sanata dek pek çok alanda ve geçmişi binlerce yıl öncesine dayanan çok yönlü ve renkli bir ilişki var. Bu iki kadim medeniyetin tarihin derinliklerine uzanan ilişki ve etkileşimi, günümüzde sağlam kültürel bağlara dönüştü. Bu bağların daha da kuvvetlenmesini sağlamak üzere Türkiye, geçtiğimiz yıl Pekin Kitap Fuarı'nın onur konuğu oldu. “Bütün Renkleriyle Türkiye” sloganıyla konuk edilen ülkemiz için birçok özel etkinlik hazırlandı.

Bu metinde asıl vurgulanan aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Türkiye'nin Pekin Kitap Fuarı'na konuk olmasının kitap fuarlarının medeniyetler üzerindeki birleştirici etkisini gösterdiği
B) Türk ve Çin kültürü arasındaki alışverişin geçmişten günümüze artarak devam ettiği
C) Geçmişten beri ilişkili olan Çin ve Türk medeniyetlerinin kültürel bağlarının günümüzde de devam ettiği
D) Pekin Kitap Fuarı'nda Türkiye'nin onur konuğu olma nedeninin Türk-Çin ilişkilerinin çok eskiye dayanıyor olması
E) Günümüzde aralarında sağlam bir kültürel bağ bulunan Çin ve Türk medeniyetlerinin köklerinin çok eskiye dayandığı

5. Çağdaş çocuk eğitimi konusunda yapılan bilimsel araştırmalar ışığında uzmanlar tarafından çeşitli yöntemler geliştirilmiştir. Birçok okul öncesi eğitim kurumunda kullanılan Montessori yaklaşımı, modern eğitim anlayışını benimsemiş olması ile dikkat çekmektedir. İtalya'nın ilk kadın tıp doktoru olan ve daha sonra psikiyatr uzmanlığını alan Dr. Maria Montessori, görevi sırasında zihinsel engelli çocuklarla ilgilenmiş ve onların özel bir eğitimden geçirilerek gelişimlerine yardımcı olunabileceğini savunmuştur. Bu düşünceden hareketle aynı yöntemlerin tüm okul öncesi çocukları için kullanılabileceğini düşünerek çalışmalarını eğitim alanına yöneltmiştir. Montessori'nin eğitim konusundaki görüşleri günümüzde hâlâ geçerliliğini korumaktadır.

Yazar, bu paragrafı aşağıdakilerden hangisini dile getirmek amacıyla yazmıştır?

- A) Bilimsel araştırmalar ışığında keşfedilen Montessori yaklaşımı, okul öncesi dönemle bütünleştirilse de tüm çocukluk dönemine uygun bir eğitim modelidir.
- B) Çocuk eğitimi konusundaki araştırmalara en büyük katkıyı İtalya'nın sağladığı görüşünü, Montessori eğitim modeli kanıtlamaktadır.
- C) Günümüzde pek çok okul öncesi eğitim kurumunda kullanılan Montessori yöntemini, aslında zihinsel engelli çocukların eğitimi için kullanmak gerekmektedir.
- D) Eğitimde popüler olan Montessori yöntemine göre, özel bir eğitimden geçirilen ve ilgi gösterilerek eğitilen bütün çocuklar, başarıya ulaşacaktır.
- E) Çağdaş çocuk eğitimi modellerinden biri olan Montessori, çok sayıda okul öncesi eğitim kurumlarında kullanılmaktadır.
6. Bir şiirden, bir romandan söz edilebilmesi için her şeyden önce ortada bir sanat yaratisının bulunması şarttır; bu yoksa önümüze sürülen eser istediği kadar "ilerici" düşünceleri dile getirsin, istediği kadar toplumun gelişen güçlerinden yana olsun, istediği kadar sömürüye karşı çıksın, bir "edebiyat eseri" değildir. Edebiyata bir katkısı yoktur, edebiyat dışıdır.

Bu parçada yazar, aşağıdakilerden hangisini vurgulamaktadır?

- A) Edebiyatın toplumsal bir işlevi olduğunu
- B) Bir yapıtın değerinin konusuyla ölçülemeyeceğini
- C) Dili başarılı olmayan yapıtın kalıcı olamayacağını
- D) Yazarların, yenilik arayışını sürekli devam ettirmesini
- E) Sanat eserinin estetik değere sahip olması gerektiğini

7. Kırk yıl önce mezun olduğum okulum... O yıllarıma baktığımda okul müdürümüz çıkıyor karşıma. Her teneffüste onun, okulun uçsuz bucaksız bahçesinde, oraya buraya atılmış kâğıtları toplayıp çöp tenekesine atışı aklımdan hiç çıkmıyor. Bir gün olsun "Siz de toplayın." dediğini hiç anımsamıyorum. Onu gördükçe biz de yerdeki kâğıtları toplar olmuştuk.

Bu parçada sözü edilen okul müdürüyle ilgili özellikle vurgulanmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Temizliğe her şeyden çok önem verdiği
- B) Davranışlarıyla öğrencilerine örnek olduğu
- C) Yaşadığı olumsuzlukları öğrencilerine yansıtmadığı
- D) Belirli düşünce kalıplarına bağlı kaldığı
- E) Eğitimde kendine özgü yöntemler kullandığı

8. Şiir üzerine yapılan tartışmaların en çok yoğunlaştığı noktalardan biri, biçim ile içerik ilişkisi ve bununla ilintili olarak şiirde bireysellik ve toplumsallıktır. Şiirde işlenen bireysel veya toplumsal bir temayla şiirin niteliği için en önemli kıtas olarak alınan biçim yetkinliği arasında sıkı bir ilişki vardır. Bir bütün olarak iyi bir şiirin ortaya çıkması; içerik ve biçimin birbiriyle iyi bir şekilde harmanlanmasına, bu iki unsurun biri, diğerini geçmeyecek şekilde dengelenmesine bağlıdır. Şiir insanın dış dünyaya karşı duyduğu tepki ve bu tepkiyi; harfleri, sözcükleri, cümleleri veya tamlamaları ince bir dengeye göre bir araya getirerek dile getirmesidir ki şiirin diğer sanat dallarından ayrılan tarafı da budur. Şiirin şairin dış dünyaya karşı bir tepkisi olması, şiirin içeriğiyle; harfleri, cümleleri, tamlamaları ince bir dengeye göre bir araya getirmesi ise biçimiyle ilgilidir.

Bu parçada şiirle ilgili olarak asıl anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Şiirin yoğunlaştığı bireysellik ve toplumsallık, eskiden beri tartışılmaktadır.
- B) Şiirin niteliğini belirleyen temel ölçüt, biçim yetkinliğidir.
- C) Sözcüklerin dengeli dağılımı, şiirin biçim bakımından başarılı olması için temel şarttır.
- D) Şair, dış dünyaya tepkisini şiirle dile getirdiği için şiirini toplumla iletişim kurmakta bir araç olarak kullanır.
- E) Şiirde en önemli olan nokta, içerikle biçim arasındaki uyum ve dengenin kurulmasıdır.

1. Tarihi geçmişi Antik Çağ'a dayanan Makedonya, tarih boyunca birçok devlet arasında köprü niteliği gören bir coğrafyada yer almaktadır. Ticaret, kültür, sanat yollarının merkezinde bulunan Makedonya'da tarihin eski dönemlerinden beri Türkler, hâkimiyet kurmuşlardır. Balkan Savaşları'ndan sonra Osmanlı Devleti hâkimiyetinden çıkan Makedonya'da bugün bile azımsanamayacak ölçüde bir Türk nüfusu bulunmaktadır.

Bu parçadan hareketle aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Makedonya eski dönemlerden beri diğer milletler için de önemli bir konuma sahiptir.
- B) Tarih boyunca Makedonya coğrafyasında Türklerin varlığı görülmektedir.
- C) Osmanlı'nın egemenliğinden sonra Makedonya'daki Türk nüfusu ani bir düşüş yaşamıştır.
- D) Makedonya tarih boyunca kültür, sanat ve ticaret geçişleri için önemli bir lokasyon olmuştur.
- E) Türklerin Makedonya'daki varlığı eskilere dayanmaktadır ve günümüzde de sürmektedir.

2. Öğrencilerin öz düzenleme becerilerini geliştirmek üzere yapılan araştırmalar sonucunda ilginç verilere ulaşılmıştır. Bu verilere göre kız çocuklarının öz düzenleme becerileri, erkek öğrencilere göre daha yüksektir. Bu becerilerin gelişmesinde ailelerin her iki cinsiyetteki çocuklarına eşit mesafede yaklaşması, görev ve sorumlulukları adaletli bir şekilde paylaşması önemlidir. Öz düzenleme becerilerinin gelişiminde öğretmenlere düşen görevler ise öğrencilerin empati duygularının geliştirilmesi konusunda rol model olmak, öğrenci ve aile arasında duygu aktarımını sağlayacak ortam önerileri vermektir.

Bu parçadan hareketle aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Öz düzenleme becerilerinin gelişiminde hem aileye hem de öğretmene görev düşmektedir.
- B) Öz düzenleme becerilerinin gelişiminde aile tarafından verilen sorumluluklar önemlidir.
- C) Öğretmenler öz düzenleme becerilerini geliştirmek için öğrencilerine rol model olmalıdır.
- D) Öz düzenleme becerisinin gelişmesinde aile ve çocuk arasındaki duygu aktarımı, önemli bir yer tutar.
- E) Öz düzenleme becerilerinin gelişiminde küçük yaşta ailede alınan eğitim, okulda alınan eğitimden önemlidir.

3. Bilim insanları ve sanatçılar birbirlerine o kadar çok benziyor ki! Bu görüşüme katılanlar olduğu kadar şiddetle karşı çıkanlar da var. Bana kalırsa iki zümrenin de ortaya yeni bir şey çıkarması, onların birbirlerine ne kadar çok benzediğini kanıtlar nitelikte. İleriyi görebilme, yokluğun arkasındaki sisli duvarı kaldırabilme özelliği iki grup için de söz konusu. Diğer insanlarda olmayan bu özellik kimilerine göre doğuştan gelmekte, kimilerine göreyse öyle değil. Ancak ben, sanatçı ve bilim insanları ile ilgili olarak daha çok ortaya çıkan ürünlerin benzerliğinden söz ediyorum.

- I. Sanatçılar ve bilim insanları, var olanı kopyalamaktan ziyade yeni bir şey üretme peşindedir.
- II. Sanatçıların yaratıcılığı ve bilim insanlarının kanıtlanabilirliği araması, birbirine karşıt durumlardır.
- III. Sanatçılar ve bilim insanlarının yeteneklerinin kaynağından çok ortaya koyduğu ürünler benzerdir.

Verilen parçaya göre numaralanmış yargılardan hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) I ve II
- D) I ve III   E) II ve III

4. Şiirin özellikle sözlü kültürde, toplumsal bir işlevi vardır. Şiir sadece duyguları, düşünceleri aktarmak için oluşturulmaz. Toplum içerisinde oluşturulan ve ağızdan ağıza, nesilden nesile aktarılan şiirler, toplumda birçok farklı amaçla kullanılır. Mâniler bu duruma örnek olarak verilebilir. Mâniler sadece sevgililerin birbirlerine aşklarını ifade etmeleri için kullanılmamıştır, aynı zamanda farklı kişi ve grupların arasında iletişim kurmanın da bir aracı olmuştur. Ayrıca çocuklara veya tecrübesiz kişilere öğüt vermek, bir kişiyi bir konuda güzel bir dille uyarmak, eğlenmek, eğlendirmek, yapılan ağır işleri daha kolay ve eğlenceli hâle getirmek için okunan mâniler oldukça faydalı ve işlevseldir.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Mânilerin toplumda oluşturulup ağızdan ağıza aktarıldığına
- B) Sözlü kültür ürünü olan şiirlerin halkın farklı ihtiyaçlarını karşılayacak biçimde kullanıldığına
- C) Mânilerin farklı birey ve topluluklar arasındaki iletişimi sağlamak için de kullanıldığına
- D) Şiirin geçmişten günümüze dek duygu ve düşünceleri en etkili şekilde anlatma yolu olduğuna
- E) Mânilerin toplum içinde nasihat etme, uyarma ya da eğlenme gibi farklı amaçlarla söylenen şiir türü olduğuna

5. *Kolera Günlerinde Aşk, Yüzyıllık Yalnızlık, Yaprak Fırtınası, Kırmızı Pazartesi* ve daha niceleri... Edebiyat dünyasında fırtınalar estirmiş çok önemli bir isim Marquez. Nobel de dâhil sayısız ödülle layık görülmüş büyük bir yazı ustası... Kolombiya'da dünyaya gözlerini açan Gabriel Garcia Marquez küçük yaşlardan beri yazmaya ilgi duydu. Şiirler, öyküler ve tiyatro oyunları yazarak yazın hayatına başlayan Marquez, büyülü gerçekçilik akımının ustaları arasında gösterilmektedir. Marquez, roman için en iyi kaynağın hayatın kendisi olduğunu iddia etmiştir. Bu gerçekliği aktarma yolunu farklılaştırmayı başaran yazarın eserleri, beyaz perdeye de uyarlanmıştır. Ünlü yazar 87 yaşında aramızdan ayrılmıştır.

Parçaya göre Gabriel Garcia Marquez ile ilgili olarak

- Birden fazla edebî türde eser kaleme almıştır.
- Eserlerini oluştururken yaşamın gerçekliğinden esinlenmiştir.
- Yazmaya ve edebiyata olan ilgisi, hayatının erken döneminde başlamıştır.

yargılarından hangilerine ulaşılabılır?

- A) Yalnız I   B) I ve II   C) I ve III
D) II ve III   E) I, II ve III

6. Tarih boyunca Orta Asya coğrafyası, çevresindeki devletlerin sürekli ele geçirmek istedikleri bir bölge olmuştur. Orta Asya'da doğuda Çin, batıda Orta Avrupa ve güneyde Basra Körfezi'ne kadar olan bölgeyi tarih boyunca farklı devletler zaman zaman hâkimiyetleri altına almıştır. Bu sebeple Orta Asya hem farklı toplumların birbirleri ile mücadele ettikleri bir bölge olmuş hem de farklı toplumlardan izler barındıran bir kültür medeniyeti hâline gelmiştir. Özellikle Büyük İskender'in Orta Asya topraklarını egemenliği altına almasıyla toplulukların farklı coğrafyalara yaptıkları göçler, dünya tarihindeki önemli siyasal ve kültürel değişimleri de beraberinde getirmiştir.

Verilen parçadan hareketle Orta Asya ile ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

- Bulunduğu coğrafyanın birçok farklı devletin egemenliğine tanıklık ettiğine
- Farklı kültürlerle ev sahipliği yapmış bir bölge olduğuna
- Geçmişten günümüze bu coğrafyadaki egemenliklerin dünya tarihi üzerinde etkili olduğuna
- Tarih boyunca çok dilli ve çok kültürlü devletleri barındırdığına
- Bu coğrafyada görülen göç hareketlerinin büyük siyasal değişimlere sebep olduğuna

7. Çocukluk çağını son otuz yılda yaşamış olanlardan Harry Potter serisinin büyüüne kapılmayan var mıdır acaba? J. K. Rowling'in yarattığı ve çocuk, genç, yetişkin herkesi etkisi altına alan bu evren; filmleriyle de adını fazlasıyla duyurdu. Sıradan bir dünyada yaşayan Harry Potter adlı çocuğun bir büyücü olduğunu öğrenmesiyle değişen hayatının ve başından geçenlerin anlatıldığı bu seri, zaman zaman sadece "basit bir çocuk kitabı" olarak görülüyor. Hâlbuki yedi kitaplık bu seri, içerisinde hem çocukları hem de yetişkinleri etkilemeyi başarmış oldukça güçlü mesaj ve diyaloglar barındırıyor. Zaten olması gereken de bu değil mi? Çocuk dünyasına "inmek" gibi anlamsız bir düşünceyi temel alan birçok eser yaratılıyor günümüzde. Peki, ortaya ne çıkıyor? Ne çocukların ne de yetişkinlerin inandığı boş bir çabanın mahsulleri. Bizim inmadığımız bir fikre, bir esere çocukların inanması mümkün mü? Harry Potter serisinin asıl başarısı işte buradan geliyor bence.

- Harry Potter serisinin başarısı, hitap ettiği tüm kesimleri önemseyerek yazılmasından kaynaklanmaktadır.
- Çocuk edebiyatında aranan tek kıstasın basit bir dil, anlatım ve olay örgüsü olarak görülmesi eserleri olumsuz etkilemektedir.
- Olağanüstü unsurlar barındırması ve fantastik bir evrende geçmesi Harry Potter serisini çocuk edebiyatı kategorisine sokmaktadır.

Bu parçaya göre numaralanmış cümlelerden hangilerine ulaşılabılır?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) I ve II
D) I ve III   E) II ve III

8. Çocukların hayal güçleri onları iyi birer hikâye anlatıcısı yapar. Günümüzde yetişkinler için atölyeleri düzenlenen, eğitimleri verilen hikâye anlatıcılığının temelinde aslında çocuksu bir hayal gücü yatar. Çocukların iyi bir anlatıcı olmasının sebebi de budur zaten. Hayal güçlerinin; her şeyi gördüğü gibi net bir şekilde ve çelişkiye düşmeden yansıtması, dünya gerçekliğinin ve mantığının ağına düşmemesi, yetişkinlerin klasikleşen ortaklıkları ile sınırlandırılmamış olması, alışılmadık dışında kalması çocuk dünyasını bir masal evrenine çevirir. Ne yazık ki büyüdükçe çocuk hayal gücü de diğerleri gibi, diğerleriyle ortak düşünmeyi öğrenir. Hayal gücünün gerçeğe yenik düşmesi gibi, çocuk dünyasının yetişkinlerin evrenine yenik düşüşü izlenir.

Bu parçaya göre aşağıdakilerden hangisi çocukların hayal gücünün bir özelliği değildir?

- A) Özgünlük   B) Sınırsızlık   C) Sıra dışılık
D) Nedensellik   E) Açıklık